

Zvuková rovina jazyka - sylaby

- **Hláska** – Základná jednotka Fonetiky/Reči
- **Fonetika** - Jazykovedná disciplína, ktorá skúma ako hlásky vznikajú, ako sa správajú v spojení s inými hláskami a ako ich počujeme
- **Fonéma** – Základná jednotka Fonológie
- **Fonológia** – jazykovedná disciplína, ktorá skúma fonémy z hľadiska ich dištinktívnej sily (schopnosti rozlišovať význam slova: sud/súd)
- **Pravidlá slovenskej výslovnosti** – PSV - základná príručka, kde je popísané všetko o výslovnosti
- **Graféma** – písmeno/znak
- **1 Fonéma = 1 Graféma (nie vždy)**
- **1 F = 2 G (dz, dž, ch, i/y, ď/d(e), ť/t(e), ...)**
- **Fonetická transkripcia** – deti [d'eti]
- **Ústna podoba jazyka – ortoepia** - jazykovedná disciplína, ktorá sa zaoberá správnou spisovnou výslovnosťou
- **Písaná podoba jazyka – ortografia** – jazykovedná disciplína, ktorá sa zaoberá grafickou / písanou stránkou jazyka (mladšia ako hovorená), viac na: https://www.glarchiv.com/sources3.A/Graficka_stranka_jazyka_-_Ortografia.pdf
- **Logopédia** – jazykovedná disciplína, ktorá rieši chyby vo výslovnosti
- **Artikulačné (rečové) orgány**
  - **Dýchacia zložka** – výdychový prúd, v prípade stresu (výnimočne) vdychový prúd
  - **Hlasová zložka** – výdychový prúd naráža na hlasivky a rozochvieva ich
  - **Ústna dutina + nosová dutina + hrdelná dutina**
  - **Sluchová zložka** – orgánom sluchu sú uši, ktorými zvuk počujeme
- **Systém slovenských hlások:**
  - **Samohlásky**
    - **Krátke:** a, ä, e, i, o, u, y
    - **Dlhé:** á, é, í, ó, ú, ý
  - **Dvojhásky:** ia, ie, iu, ô
  - **Spoluhlásky**
    - **Pravopisné hľadisko:**
      - **Tvrde:** d, t, n, l, k, g, h, ch
      - **Mäkké:** ď, ť, ň, ľ, č, dž, ž, š, c, dz, j
      - **Obojaké:** b, m, p, r, s, v, z, f
    - **Z hľadiska znelostnej asimilácie**
      - **Párové znelé:** b, d, ď, g, dz, dž, z, ž, h, v
      - **Párové neznelé:** p, t, ť, k, c, č, s, š, ch, f
      - **Nepárové znelé:** m, n, ň, l, ľ, r, j
- **Ortoepické javy** – nájdete ich na: https://www.glarchiv.com/sources4.A/Ortoepia_Ortoepicke_javy.pdf
- **Prozodické vlastnosti reči** – nájdete ich na: https://www.glarchiv.com/sources4.A/Prozodicke_vlastnosti_reci.pdf